

ENERGIATÕHUSUSE TEEMALINE EUROOPA KODANIKE PANEELARUTELU

Teabekogumik

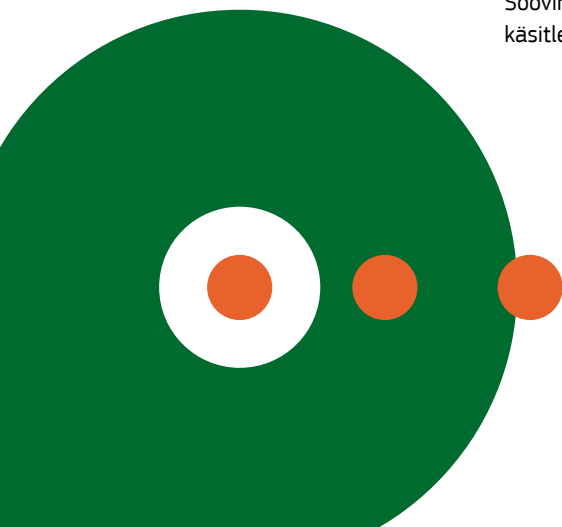
Kogumikust

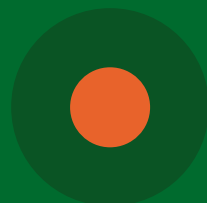
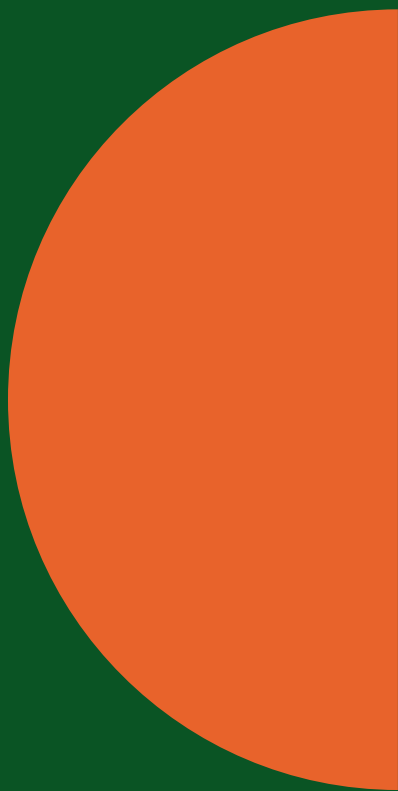
Tere tulemast energiatõhususe teemalisele Euroopa kodanike paneelarutelule! Alustuseks täname teid, et nõustusite osalema. Loodame, et see on informatiivne, huvitav ja nauditav.

Olete üks 150st osalejast, kes on juhuslikult valitud energiatõhususe üle arutlema – see on tuntud teema, mis tõusis esile hiljutise energiakriisi ajal. Koos uurite eri viise, kuidas me kõik – tööstus, kodumajapidamised, kogukonnad ning avalik ja erasektor – saaksime realistlikul ja mõjukal viisil energiatõhusamaks muutuda. Teie kollektiivsed teadmised ja järeldused mängivad olulist rolli, kuna neid tutvustatakse ELi volinikele ning need aitavad kaasa ELi õigusaktide ja algatuste kujundamisele selles valdkonnas.

See teabekogumik juhendab teid selles protsessis. See on jagatud viieks osaks.

1. **PROTSESS: KUIDAS EUROOPA KODANIKE PANEELARUTELUD TOIMUVAD?** 4
Kodanike paneelarutelude eesmärk on seada kodanikud avaliku poliitika kujundamise keskmesse. Selles osas selgitame lühidalt, kuidas protsess toimib.
2. **ÜLESANNE: MILLE KALLAL MA TÖÖTAN?** 6
Euroopa Komisjon on kutsunud teid kokku konkreetse ülesande täitmiseks: siit leiate küsimuse, millele kutsume teid vastama.
3. **TEEMA: MIDA PEAN TEADMA ENERGIATÕHUSUSE KOHTA?** 8
Kodanike paneelarutelus osalemiseks ei pea olema ekspert. Soovime konkreetselt kuulda teie seisukohta, mis põhineb teie kogemusel ja igapäevaelul. Alustuseks pakume põhiteavet energiatõhususe kohta.
4. **ÜRITUSE TAGA OLEVAD INIMESED: KES ON PANEELARUTELU KORRALDAJAD?** 12
Siin selgitame, millised erinevad institutsioonid ja organisatsioonid paneelarutelude eest vastutavad ning nende vastavaid ülesandeid.
5. **LOGISTIKA: MILLIST ABI SAAN REISI JA MAJUTUSE KORRALDAMISEL NING SELLE EEST MAKSMISEL?** 14
Soovime, et teie osalemine oleks võimalikult sujuv. Selles osas käsitletakse teie reisi, majutust, päevaraha ja muud praktilist teavet.

1/ Protsess:

kuidas Euroopa kodanike paneelarutelud toimuvad?

Euroopa Komisjoni kodanike paneelarutelude raames kogunevad juhuslikult valitud osalejad kõigist 27 ELi liikmesriigist, et arutada peamisi tulevasi õigusakte ja muid algatusi Euroopa tasandil. Te töötate omavaheliste arutelude põhjal välja soovitusel, mida Euroopa Komisjon oma poliitika ettevalmistamisel arvesse võtab.

Paneelarutelud said alguse pärast 2021.–2022. aastal¹ toimunud Euroopa tuleviku konverentsi. Toona osales 800 juhuslikult valitud kodanikku neljal Euroopa kodanike paneelarutelul, millest igaüks koosnes kolmest istungist. Osalejad jagasid oma seisukohti ja ideid majanduse, sotsiaalse õigluse, töökohtade, hariduse, kultuuri, noorte, spordi, digipöörde, ELi demokraatia, väärtuste, turvalisuse, õigusriigi, kliimamuutuste, tervishoiu, rände ja ELi rolli kohta maailmas.

Paneelarutelude lõpus esitasid osalejad 178 soovitusel, mis hiljem mõjutasid 49 ettepanekut ja enam kui 300 seotud meedet, mis tulenesid konverentsist.

Konverentsil osalenud kodanikud kutsusid üles looma sarnaseid, sagedasemaid võimalusi kodanike edaspidiseks osalemiseks Euroopa poliitika kujundamises. Vastuseks teatas Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen täiendavate kodanike paneelarutelude korraldamisest, et konsulteerida juhuslikult valitud kodanikega ELi põhiküsimuste teemadel.

Järgnevatel paneelaruteludel käsitleti konkreetsemaid poliitika teemasid: mida teha toidujäätmetega, virtuaalmaailmade plusse ja miinuseid ning õigusi ja võimalusi teistes ELi riikides õppimiseks. Osalejad said tõlkide abil üksteisega suhelda oma emakeeles.

Paneelarutelu liikmena jätkate paljude Euroopa kaaskodanike tööd, keskendudes sel korral energiatõhususe teemale.

¹ Teavet Euroopa tuleviku teemalise konverentsi kohta leiate siit:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_et

KUIDAS KODANIKE PANEELARUTELUD TOIMUVAD?

Igas paneelarutelus osaleb 150 juhuslikult valitud kodanikku kõigist ELi liikmesriikidest, kes esindavad ELi mitmekesisust ja kellest üks kolmandik on nooremad kui 26 aastat, et tagada hea põlvkondadevaheline arutelu.

Kodanike paneelarutelu ühendab väikeste rühmade (umbes 12 inimest) koostöö täiskogu tööga (kõik 150 osalejat koos). Väiksemates töörühmades saate üksikasjalikumalt arutleda energiatõhususe eri aspektide üle. Kõik 150 osalejat osalevad ka täiskogul, et kuulata ja arutada väiksemate rühmade tagasisidet.

Selle töö tegemisel toetab paneelaruteludel osalejaid abimeeskond. See meeskond koosneb rühmatöö toetamise ekspertidest. Nad aitavad muuta rühmatöö dunaamilisemaks, et iga üksikisik ja rühm tervikuna saaksid anda endast parima. Samuti pakuvad need kodanikele mitmesuguseid vahendeid koostööks ja kollektiivseks otsustamiseks. Teid toetavad ka kohapealsed abilised, kes annavad praktilist teavet, samuti energiatõhususe spetsialistid, kes on valmis teid kogu protsessi vältel vastavalt vajadusele nõustama.

EUROOPA KODANIKE PANEELARUTELU ENERGIATÕHUSUSE KOHTA

Te kohtute ülejäänud 149 osalejaga kolmel istungil. Kaks istungit toimuvad silmast silma Brüsselis ja üks istung toimub veebis.

- **1. istung:** 23.–25. veebruar 2024 (kohapeal Brüsselis, Belgias)
- **2. istung:** 15.–17. märts 2024 (veebis videokonverentsi vahendi kaudu)
- **3. istung:** 12.–14. aprill 2024 (kohapeal Brüsselis, Belgias)

2 / Ülesanne: mille kallal ma töötan?

Paneelarutelul keskendutakse energiatõhususe eri aspektidele. Eelkõige arutletakse selle üle, kuidas erinevad üksikisikud, ametiasutused, tööstus, erasektor ja teised saaksid olla energiatõhusamad viisil, mis avaldab kõige suuremat mõju näiteks kliimale, majandusele, töökohtadele, tervisele või energiaarvetele.

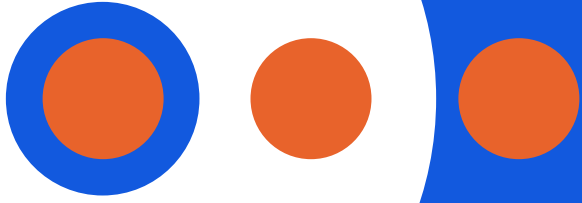
Paneelarutelul osalejate lõplike soovitusetega arvestatakse poliitilises algatuses, mille Euroopa Komisjon võtab vastu hiljem 2024. aastal. Algatus on eelseisev ELi soovitus energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohta, mida selgitatakse vastava teema spetsialistide abiga ka paneelarutelu ajal. Sellega seoses juhendatakse energiatõhususe teemalisel kodanike paneelarutelul järgmisest küsimusest:

„Kuidas saab Euroopa Liit seada energiatõhususe esikohale ja tagada, et kodanikud, riigiasutused ja ettevõtted saavad sellest täiel määral kasu?“

ESIMESEL ISTUNGIL tutvustatakse teile energiatõhususe teemat ja seda, milliseid meetmeid Euroopa Komisjon selles valdkonnas juba võtab. Koos energiatootmise, -jaotamise ja -tarbimise spetsialistidega saate parema ülevaate sellest, mida tähendab energiatõhusus teie igapäevaelus, vahetades teavet erinevatest ELi riikidest pärit kodanikega, ja katsumustest, millega EL seisab silmitsi sellest saadava kasu viimisel Euroopa ühiskonnani.

TEISEL ISTUNGIL, mis toimub veebis, jätkate eri ideede vahetamist ja arutamist. See toimib istungitevahelise sillana: te tuginete esimesel istungil arutatud teadmistele ja valdkondadele ning mõtlete loovalt energiatõhususe esikohale seadmiseks mõeldud praktiliste lahenduste teemal. Teisisonu hakkate teise istungi ajal koostama ideid soovitusete kohta. Need on seotud meetmetega, mida igapäev – ettevõtetest kohalike kogukondade, riigiasutuste ja üksiktarbijateni – saab võtta, et olla energiatõhus. Need võivad hõlmata soovitusi näiteks selle kohta, kuidas tarbida vähem energiat midagi ohverdamata, kuidas teha kindlaks säästev energiatarbimise tase või kuidas parandada energiaplaneerimist, et piiratud ressursse paremini kasutada.

KOLMANDAL JA VIIMASEL ISTUNGIL lepite koos kokku oma lõplikud soovitusused. Neid kasutatakse Euroopa algatuses, eelkõige Euroopa Komisjoni tulevases energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet käsitlevas algatuses. See tähendab teise istungi ajal välja töötatud esialgsete ideede katsetamist ja konsolideerimist, näiteks küsides endalt, kas need ideed on kõigi ühiskonna osalejate suhtes õiglased. Te arutate, kas need võivad olla kasulikud kogu Euroopa Liidus ja kas need vastavad mitmekesiste Euroopa kodanike kõige olulisematele vajadustele. Samuti arutate nendega kaasnevat konkreetsete meetmeid käitumise püsiva muutmise soodustamiseks.

3 / Teema:

mida pean teadma energiatõhususe kohta?

Nüüd, kui teate protsessi kohta natuke rohkem, keskendume teemale endale. Koostasime selle lühikese osa, et aidata teil energiatõhususe küsimust paremini mõista. Loomulikult ei saa me vaid mõnel leheküljel käsitleda kõiki aspekte. Oleme valinud välja teadmised, mis on meie arvates teile kui kodanike paneelarutelul osalejale kasulikud, ja te saate kogu ürituse jooksul üksikasjalikumad teavet.

Loodame, et selles osas antakse teile teavet, mis aitab teil esitlustest aru saada ning panustada paneelarutelu mõttevahetustesse ja tegevusse. See on ainult esialgne teave. Võite olla kindlad, et saate kogu paneelarutelu vältel üksikasjalikumad teavet energiatõhususe kohta ja esitada küsimusi, kui istungid on alanud.

1. ENERGIATÕHUSUSE MÕISTMINE

Üks teile tuttav kontseptsioon võib olla **energiasääst**. Energia säästmine tähendab energia raiskamise vältimist. Mida vähem energiat me kasutame, seda vähem peame seda tootma. Praktikast tähendab see kütte mahakeeramist või tulede kustutamist, kui neid pole vaja. Energiasääst on kõige otsesem viis **kasutada vähem energiat ja vältida raiskamist**.

Mis on aga **energiatõhusus**? See tähendab **vähema hulga energia kasutamist, et täita sama ülesanne**, saada sama tulemus või saada sama teenust. Näiteks tähendab energiatõhusus maja soojustamisel seda, et kütmiseks ja jahutamiseks kulub vähem energiat, kuid sealjuures jääb soojusmugavus samaks. Teine näide on energiatõhusama autoga sõitmine, millele kulub vähem kütust, kuid millel on sama kiirus ja jõudlus.

Üldiselt on energiatõhususe parandamiseks kaks võimalust: 1) kasutada tõhusamat tehnoloogiat või tootmisprotsessi, näiteks sõita kütusesäästlikuma autoga või asendada vana külmik energiatõhusamaga, ja 2) muuta oma käitumist, näiteks lülitada kütteseadet või tuled välja, kui me neid ei vaja.

Energiasüsteemi kui terviku mõistmine

Energiatõhusamaks muutumine ei piirdu siiski ainult meie rakendatavate tehnoloogiate või käitumisega. Enne kui saame energiat kasutada, tuleb seda toota ja see jaotada. Seega

peame energiatõhusama ühiskonna saavutamiseks mõtlema ka kogu **energiasüsteemile** ja selle planeerimisele. Energiasüsteem koosneb kolmest komponendist: energiatootmine, energia jaotamine ja energiatarbimine.

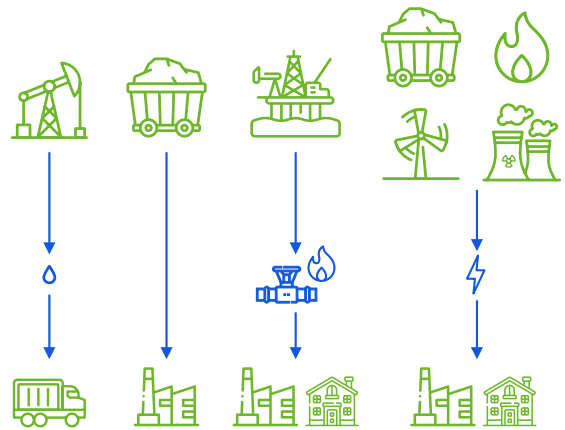
Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte selgitamine

Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte on **juhtpõhimõtte, mille abil seatakse energiatõhusus kulukamate alternatiivide ees esikohale**, et tuua kasu kodanikele, riigiasutustele ja ettevõtetele. Teisisõnu on selle põhimõtte eesmärk luua võrdsed **alused pakkumise ja nõudluse poole investeringutele**. See tähendab, et energiaplaneerimisel või investeerimisotsuste tegemisel võetakse arvesse kõiki energiatõhususe mõõtmeid: sealhulgas tootmist ja tarbimist. Eesmärk on tagada, et need meetmed on kasulikud või kulutõhusamad kui muud meetmed. Praktikast soovitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kaudu saavutada energiatõhusust energia tootmisel, jaotamisel ja tarbimisel, **kaaludes erinevaid alternatiive mitmesuguste võimalike meetmete seast kogu Euroopa Liidus**. Üks näide selle põhimõtte rakendamise kohta planeerimisotsuste tegemisel on järgmine: soojatootmise ja kütte jaotusvõrgu võimsuse suurendamise asemel otsustab valitsus algatada suuremahulise hoonete renoveerimise programmi. Paremini soojustatud kodud vajavad vähem soojust, mis tähendab, et energiat on vaja toota ja jaotada vähem. Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamine tähendab teiste võimaluste arvestamist peale mahu või toodangu suurendamise.

Selle põhimõtte puhul kaalutakse kõiki valikuid, **kaaludes kulusid ja tulusid** ning valides välja parima alternatiivi, mis toob **suurimat kasu** ühiskonnale tervikuna, sest energiatõhusus näeb ette kulutõhusad valikud.

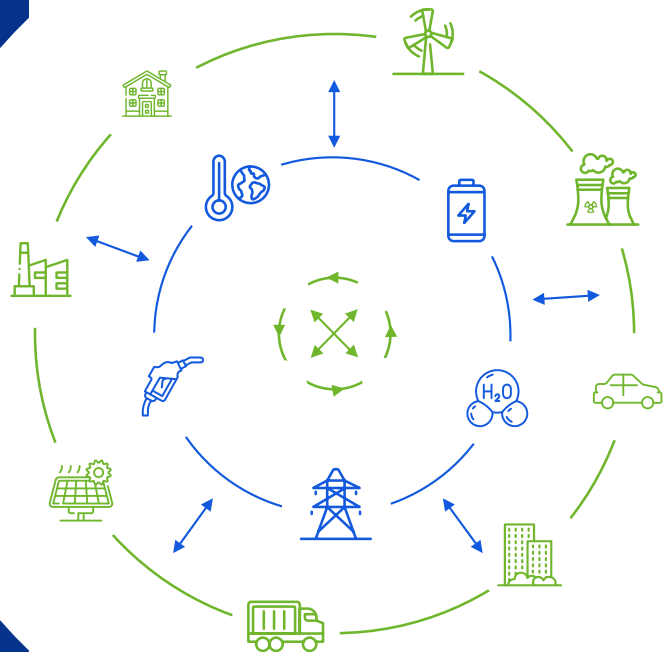
TÄNAPÄEVA ENERGIASÜSTEEM

lineaarsed ja raiskavad energiavood,
ainult ühes suunas

ELI TULEVANE INTEGREERITUD ENERGIASÜSTEEM

energiavood kasutajate ja tootjate vahel,
mis vähendavad ressursse ja raha raiskamist.

- **Energiatootmine**

Energiat saab toota eri allikatest. Need on fossiilsed (kivisüsi, gaas, nafta), tuuma- või taastuvad (tuul, päike, vesi, biomass) allikad. Näiteks võib kivisütt põletada elektri või soojuse tootmiseks ning naftat või biokütuseid liikuvuse jaoks. Seda nimetatakse ka pakkumispooleks.

- **Energia jaotamine**

Energia tuleb transportida tootjalt tarbijale, et seda saaks kasutada. Energia jaotamiseks on vaja taristut, mis koosneb elektrivõrkudest, nafta- ja gaasijuhtmetest või kütte jaotusvõrkudest.

- **Energiatarbimine**

Energiat tarbitakse mitmel viisil: seadmete käitamiseks, autode juhtimiseks, kaupade või materjalide tootmiseks, hoonete kütmiseks. Energiatarbijate hulka kuuluvad kodanikud, riigiasutused ja ettevõtted. Seda nimetatakse nõudluse pooleks.

Et parandada kogu energiasüsteemi ja suurendada energiatõhusust kõigis liikmesriikides, on Euroopa Komisjon võtnud eesmärgiks tugevdada energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet.

² Väljaande leiata eri keeltes siit:

https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-systems-integration/eu-strategy-energy-system-integration_en?trans=bq&etransolive=1

2. ENERGIATÕHUSUSE ESIKOHALE SEADMISE PÕHIMÕTTE POLIITILINE KONTEKST ELI TASANDIL

Energiatõhusus on energiasüsteemi ümberkujundamise viisi seisukohast põhielement. Sellel on potentsiaali tegeleda energiasektori praeguse ülesehituse tõrgete ja puudustega, vähendades ühiskonna kulusid ja tagades energiasüsteemi ümberkujundamise kõige kestlikuma tulemuse. Kõik energiat tarvivad sektorid, nagu hooned, transport või tööstus, võivad mängida **aktiivsete tarbijate** rolli ja energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega tagatakse, et tarbijate aktiivset rolli kasutatakse täielikult ära, et suurendada energiasüsteemi tõhusust ja lõpetada igasugune energia raiskamine.

Energiatõhusus on energiasüsteemi ümberkujundamisel kesksel kohal ja osa eesmärgist **muuta Euroopa Liit 2050.** aastaks süsinikuneutraalseks. Süsinikuneutraalsus tähendab, et kliimamuutuste kahjulike mõjude vähendamiseks vähendatakse CO2 heitkoguseid peaaegu nullini. Suur osa ELi CO2 heitkogustest on seotud energiakasutusega ELis. Seetõttu on energiatarbimise vähendamine energiatõhususe kaudu vajalik samm. Energiatõhususel on seega oluline osa ELi energia- ja kliimapolitikas ning nende rakendamisel ELi liikmesriikides. Energiatõhususe asetamine meie ühiskonna keskmesse on **loogiline samm energiatarbimise vähendamiseks, energiavoogude optimeerimiseks ja kuluka energia raiskamise vältimiseks, säilitades samas sama mugavuse, teenused ja vabaduse.**

Selleks juhindub Euroopa Liit energiasüsteemi ümberkujundamisel energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttest. Seda põhimõtet reguleeritakse energiatõhususe direktiiviga. **Direktiiv on Euroopa Liidu õigusakt, milles sätestatakse eesmärk, mille ELi riigid peavad saavutama.**³ Üksikute riikide ülesanne on aga välja töötada oma õigusaktid selle kohta, kuidas neid eesmärgi saavutada. 2023. aasta energiatõhususe direktiiviga⁴ antakse energiatõhususe esikohale **seadmise põhimõttele tugevam roll poliitika kujundamisel, planeerimisel ja investeerimisotsuste tegemisel.**

3. MILLIST KASU VÕIME OODATA ENERGIATÕHUSUSE EDENDAMISEST?

Nagu varem mainitud, on energiatõhusus ülioluline CO2 heitkoguste vähendamisel, eriti energiatootmise valdkonnas. Mida vähem tekib kasvuhoonegaase energiatootmise kaudu, nt söeelektrijaamades, seda paremini saab EL võidelda kliimamuutuste vastu. Energiatõhususel on aga palju suurem mõju. Need ulatuslikumad eelised on kasulikud üksikisikutele ja ühiskonnale.

Energiatõhusus vähendab energiaarveid ja sellega seotud kulusid kodanikele ja ettevõtetele, kes peavad energiale vähem raha kulutama. Energiatõhusus on aga rahaliselt kasulik ka riikide ja kohalikele omavalitsustele. Selle abil vähendatakse süsteemi üldkulusid, kuna energia tootmisesse ja jaotamisse on vaja teha vähem investeeringuid. **Seega aitab see vähendada avaliku sektori kulusid, võimaldades riigieelarvete paremat jaotamist.**

Energiatõhusus parandab **ka ettevõtete konkurentsivõimet kahel tasandil.** Ettevõtted saavad müüa uuenduslikke energiatõhususe tehnoloogiaid või teenuseid. Lisaks on energiatõhusatel ettevõtetel suhteline eelis konkurentide ees, kelle energiakulud on suuremad.

Energiakasutus ei tekita mitte ainult süsinikdioksiidi, vaid ka muid kahjulikke heitmeid, näiteks tahkeid osakesi. Need on õhus olevad mikroosakesed, mis võivad tungida sügavale kopsudesse ja on tervisele kahjulikud. **Seega parandab energiatarbimise vähendamine õhu parema kvaliteedi kaudu ka inimeste tervist.**

ELi liikmesriigid impordivad enamiku oma kütuseallikatest teistest riikidest. Energiatarbimise vähendamine vähendab seega kütuse importi. See suurendab meie majanduse vastupanuvõimet ja energiavarustuse kindlust. See on eriti oluline kriisi või sõja ajal, nagu hiljutised sündmused on näidanud.

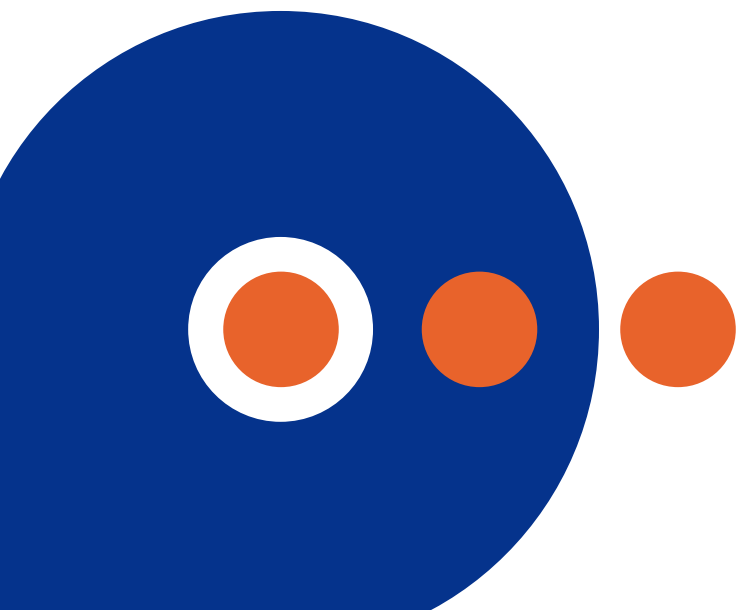
Viimasena pakub parem energiatõhusus kvalifikatsiooni nõudvaid töökohti ja koolitusvõimalusi. Uute energiatõhususe tehnoloogiate väljatöötamine ja rakendamine nõuab kõrgetasemelisi oskusi. Paremini koolitatud töajõud tähendab **kõrgema palgaga töökohti ja paremaid töövõimalusi.**

³ ELi õigusaktide liigid:

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law/types-legislation_et

⁴ Energiatõhususe direktiiv:

https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-directive_en

4. MIS VÕIB TAKISTADA ENERGIATÕHUSUST?

Kui energiatõhusus on ühiskonnale ja üksikisikutele nii kasulik, siis miks ei ole selles vallas rohkem edasi jõutud? Millised on takistused energiatõhusamaks muutumisel? Esiteks on selle kohta vähe teavet. Energiatõhusus on alles hiljuti muutunud populaarseks avaliku arutelu teemaks. Paljud kodanikud, ettevõtted ja riigiasutused ei ole selle eelistest teadlikud. Ka energiatõhususe võimaluste ja investeeringute kohta on vähe teavet.

Energiatõhusamate tehnoloogiate üleminek nõuab sageli eelnevaid investeeringuid. Sellised investeeringud võivad olla väga kulukad. Sageli puuduvad tarbijatel ja ettevõtetel rahalised vahendid tõhusamate tehnoloogiate või kaupade jaoks, kuigi sellised investeeringud võivad pikas perspektiivis olla majanduslikult kasulikud.

Teine takistus suurema tõhususe saavutamisel võib peituda erinevates kasusaajates ehk huvide lahknevuses. Mõnikord ei saa energiatõhususse investeerija investeeringust otsest kasu. Näiteks kui omanik renoveerib oma maja või ostab uue küttesüsteemi, saab väiksematest energiaarvetest kasu ainult üürnik. Energiatõhususse investeerimine ei nõua mitte ainult rahastamist, vaid ka töajõudu meetmete rakendamiseks. Kuigi see mõjutab mõnda ELi liikmesriiki rohkem kui teisi, valitseb üldine kvalifitseeritud töötajate puudus, eriti hoonete renoveerimiseks. Kuid on ka mittemajanduslikke tõkkeid, mis on seotud meie käitumismudelitega: inimesed – tarbijatena, ettevõtetes või riigiasutustes – kalduvad eelistama praegust olukorda. Kui miski on minevikus toimunud, siis milleks seda muuta?

Samuti nähtub uuringutest, et energiatõhususe suurenemist piirab sageli tarbijate käitumine või tootmisprotsesside muutumine. Tõhususe paranemine toob sageli kaasa kulude vähenemise, mis annab võimaluse osta rohkem täiustatud toodet või kasutada toodet muul moel. Näiteks võib tõhusamate mootorite kasutuselevõtt tuua kaasa suuremad ja raskemad autod või juhid, kes sõidavad kauem või sagedamini. Seda nimetatakse tagasilöögiefektiks.

Lisaks võivad regulatiivsed tõkked mõjutada energiatõhususe meetmete arengut ja kasutuselevõttu ELis. Need võivad hõlmata aegunud õigusakte, vastuolusid ja/või ühtlustamise puudumist ELi liikmesriikides, keerukaid haldusnõudeid ning ebapiisavaid stiimuleid (näiteks fossiilkütustele keskendumine). Nende tõkete ületamiseks tehtavad jõupingutused hõlmavad seadusandlike reforme, piisavaid rahalisi stiimuleid ja koostööd ELi liikmesriikide vahel.

5. MIDA SAAB TEHA ELI TASANDIL? MILLISEID EELISEID SAAVAD KODANIKUD?

EL on võtnud mitmesuguseid poliitilisi meetmeid, et kõrvaldada eespool nimetatud tõkked. Eespool nimetatud tulevane soovitus sisaldab sektoripõhiseid suuniseid energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamise kohta.

Igal aastal võtab komisjon vastu oma iga-aastase tööprogrammi, milles esitatakse loetelu kõige olulisematest meetmetest, mida eelseisval aastal võetakse. Tööprogrammiga antakse üldsusele ja kaasseadusandjatele teada, millised on meie poliitilised plaanid seoses uute algatuste esitlemise, menetluses olevate ettepanekute tagasivõtmise ja kehtivate ELi õigusaktide läbivaatamisega. Teie tööd võetakse arvesse 2024. aasta tööprogrammis.

Kodanikud saavad energiatõhususe parandamiseks tegutseda mitmel viisil. Kõigepealt saavad nad mõelda oma energiatarbimisele. Nad võivad suurendada oma teadlikkust ja teadmisi. Poliitilisel tasandil võivad kodanikud aga nõuda otsustajatelt energiatõhusust ja energiaplaneerimist parandavate õigusaktide kehtestamist või täiustamist. Kuigi see sõltub erinevatest riiklikest kontekstidest, võivad need meetmed hõlmata teabe- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, koolitusi, auditeid, rahaliste stiimulite pakkumist, keelde, investeeringuid taristusse, näiteks ühistransporti, või kogukonna algatuste toetamist. Energiatõhususe prioriseerimiseks planeerimisprotsessides saab EL kehtestada liikmesriikidele poliitilise raamistiku energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamiseks – ja kodanikel peaks olema õigus selle raamistiku loomisel kaasa rääkida.

4 / Kes on selle paneelarutelu korraldaja?

Energiatõhususe teemalise kodanike paneelarutelu korraldaja on Euroopa Komisjon (kommunikatsiooni peadirektoraat ja energeetika peadirektoraat), keda toetavad IFOK (peatöövõtja), Mission Publiques, BeenThereDoneThat, Waterbear, Scope, Harris Interactive, Le Terrain ja VO Europe.

Arutelusid juhib ja nõustab spetsiaalne teadmiste komitee, mille liikmed on:

Arianna VITALI ROSCINI

(energiasäästu koalitsiooni peasekretär, Itaalia)

Camille DEFARD

(Jacques Delors'i energiakeskuse juhataja, Prantsusmaa)

Claire ROUMET

(ELi poliitika ja strateegilised partnerlused, Energy Cities, Prantsusmaa)

Goda PERLAVICIUTE

(Säästvate üleminekute avaliku vastuvõetavuse dotsent, Groningeni Ülikool, Leedu)

Wyste GORTER

(Keskkonnapsühholoogia nooremteadur, Groningeni Ülikool, Madalmaad)

Jan ROSENOW

(Euroopa programmide direktor, õigusloomealase abi projekt (Regulatory Assistance Project, RAP), Saksamaa)

Reinhard SIX

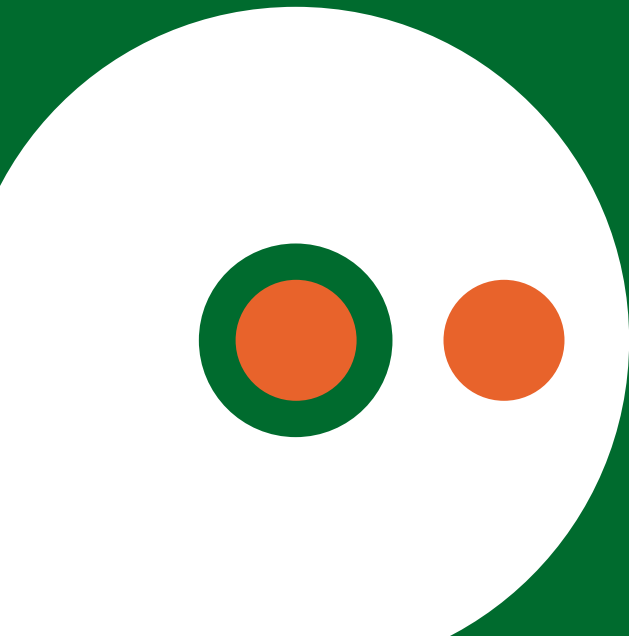
(sõltumatu konsultant, energiatõhususe rahastamise ekspert, Saksamaa)

Yves MARNIGNAC

(Energiaekspert ja vanemnõunik, négaWatt Assotsiatsioon, Prantsusmaa)

Claudia CANEVARI

(Üksuse juhataja, energiatõhususe üksus: Poliitika ja rahastamine, energeetika peadirektoraat, Euroopa Komisjon)

5 / Praktiline teave

Ootame teid reedel, 23. veebruaril Brüsselis Belgias algavatele energiatöhususe teemalistele Euroopa kodanike paneelaruteludele. Allpool leiate praktilist teavet, et valmistuda reisiks ja koosolekutel osalemiseks. Pidage meeles järgmist.

Kaks istungit toimuvad silmast silma (Brüsselis) ja üks istung toimub veebis (reedene ja pühapäevane programm kestab pool päeva):

- **1. istung**
23.–25. veebruar 2024
(kohapeal Brüsselis, Belgias)
- **2. istung**
15.–17. märts 2024
(veebis)
- **3. istung**
12.–14. aprill 2024
(kohapeal Brüsselis, Belgias)

1. KULUD

Iga konverentsi- ja reisipäeva kohta makstakse hüvitist summas 90 eurot. Hüvitised makstakse pärast istungeid ja osalemine kinnitatakse osalemisnimekirja alusel.

2. LOGISTIKA

REISKORRALDUS

Te olete saanud või saate peagi oma reisi- kava ja e-pileti. Kui teil on oma reiskorraldusega seoses veel küsimusi, andke meile teada, võttes meiega ühendust aadressil info@futureu.events või helistades numbril +32 460 22 40 27.

Transfeerid saabumisel: lennujaama/rongijaama saabumisel tervitavad teid Euroopa kodanike paneelarutelude töötajad, kes kannavad tervitustahvli või -plakati ja juhatavad teid transfeerbussi juurde. Kui teil on raskusi nende leidmisega, helistage numbril +32 460 22 40 27.

Lennukiga saabumise korral: pärast pagasi kättesaamist lennujaamas minge palun saabuvate lendude terminalis oleva vastuvõtulaua juurde, kus meie esindajad teid ootavad.

Rongiga saabumise korral: minge Brüsseli Midi rongijaamas Prêt à Mangeri kohvikusse, kus meie töötajad ootavad teid tervitustahvli/-plakati juures.

Hotellis: teie hotellist korraldatakse bussitransfeerid Euroopa Komisjoni hoonesse, kus toimuvad paneelarutelud. Palun tulge enne bussi väljasõiduga hotelli fuajeesse. Meie meeskond aitab teil eribussi üles leida. Kui eelistate Euroopa Komisjoni hoonesse ise minna, teavitage sellest enne lahkumist meie tugimeeskonda.

Brüsselis viibides: kui pärast koosolekuid toimuvad seltskondlikud üritused, näiteks õhtusöögid, korraldatakse Euroopa Komisjoni hoonest seltskondliku ürituse toimumiskohta rühmatransfeerid. Seejärel korraldatakse eribussiga rühmatransfeerid toimumiskohast teie hotelli. Loomulikult võite pärast seltskondlikku üritust linnaga tutvuda ja ise hotelli tagasi minna.

Transfeerid pärast üritust: korraldame transfeerid teie hotellist lennujaama/rongijaama, mille kaudu lahkute. Väljumisaeg märgitakse hotelli fuajees olevale teadetetahvlile.

MAJUTUS

Teid võtab hotellis vastu meie meeskond. Teile on broneeritud üheinimesetuba koos hommikusöögi ja tasuta Wi-Fi-ühendusega. Palun tutvuge oma broneeringu kinnitusega, mis saadeti teile e-posti teel. Pange tähele, et kõigi lisateenuste (nt minibaar, toateenindus, telefon, hotellibaar, pesupesemisteenus, varajane sisseregistreerimine või hiline väljeregistreerimine jne) kulude katmise eest vastutate teie ja korraldajad neid ei kata. Palun tasuge kõik lisakulud enne lahkumist otse hotellis.

3. MUU

- **Sobilik riietus**

Palun võtke koosolekute jaoks kaasa smart-casual-stiilis rõivad, aga ka soe jakk, sall, veekindel talvemantel, soojad, mugavad kingad ja vihmavari väljas viibimiseks. Õhutemperatuur on tõenäoliselt umbes 7 ° C ja aprillis veidi kõrgem, kuid olge valmis Belgia heitlikuks ilmaks.

- **Joogivesi**

Belgia kraanivesi sobib joomiseks. Pudelivesi või filreertiud vesi on lihtsasti saadaval ning seda pakutakse kõikidel koosolekutel, söögikordadel ja seltskondlikel üritustel.

- **Ajavöönd**

Hetkeaeeg on Kesk-Euroopa aeg (UTC/GMT +1 tund) ja UTC+2 alates 31. märtsist.

- **Turismiinfo**

Brüsselil on rikkalik ajalugu, arhitektuur, köök, kultuur jpm. Vaadake julgesti Brüsseli ja selle lähiümbruse veebisaiti, et tutvuda kõigi teie külaskäigu ajal pakutavate kultuuritegevustega.

- **Kontaktandmed**

Meie meeskond on saadaval enne koosolekuid ja nende ajal. Kui teil on pärast saabumist mõni probleem või kui teie lennuandmed on muutunud, võtke meiega ühendust e-posti teel: info@futureu.events.

- **Suuline tõlge**

Tänu kutseliste tõlkide meeskonnale toimub koosolek 24 keeles. Et neid abistada, rääkige istungi ajal selgelt ja mitte liiga kiiresti.

4. JUURDEPÄÄS HOONELE

Esimene ja viimane paneelarutelude nädalavahetus toimub Euroopa Komisjoni ruumides Brüsselis. Täpsemat teavet hoonete ja ruumide kohta leiате päevakorrast. Euroopa Komisjoni hoonesse pääseb külastajapääsmega (V-pass). V-pass saadetakse teile e-posti teel enne üritust. Protsessi lõpuleviimiseks ja V-passi ruutkoodi saamiseks ärge unustage end selle e-kirja kaudu registreerida. Kui te ei ole oma V-passi enne üritust saanud, võtke meiega ühendust e-posti teel: info@futureu.events

Pange tähele, et turvakontrolli läbimine Euroopa Komisjoni hoonesse saabumisel võib võtta vähemalt 20 minutit. Pane valmis oma V-pass, isikutunnistus või pass, sest turvatöötajad paluvad neid näha.

Kõik osalejad:

- on kohustatud enne hoonesse sisenemist esitama kehtiva passi või ID-kaardi;
- peavad läbima sissepääsualal turvakontrolli;
- peavad soovitatavalt kandma kaasas kutset või muud dokumenti, millel on selgelt näidatud, et nad on osalejad (nt registreerimiskiri).

5. TEABELAUD, INTERNETIÜHENDUS

Teabelaud asub koosolekuruumide sissepääsu juures. Meie töötajad aitavad teid ja vastavad kõigile teie küsimustele. Internetti saab kasutada Wi-Fi pääsupunktide kaudu. Salasõnad antakse koosoleku päeval.

6. LIGIPÄÄSETAVUS

Euroopa Komisjoni ruumid on puuetega inimestele täielikult ligipääsetavad. Kui registreerute veebis, märkige ära kõik erivajadused ja toitumisnõuded.

